

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/89/2017
Identifikačné číslo spisu: 4016200973
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2018
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančenič
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4016200973.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Viliama Pohančeniča a členiek senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci žalobkyne: P. W., nar. XX.XX.XXXX, Ľ. W. XX, Š., proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Špitálska 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSVOPPKPC2/SOC/2016/8535/Dan zo dňa 29.09.2016, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sa/40/2016-65 zo dňa 28.03.2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalovaného z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

1. Žalobkyňa žiadosťou zo dňa 03.05.2016 požiadala o priznanie peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, odbor sociálnych vecí a rodiny, pracovisko Šurany (ďalej aj len „úrad“) rozhodnutím č. NZ2/SVaR/SOC/2016/59289-0004 zo dňa 22.06.2016 (ďalej aj len „prvostupňové rozhodnutie“) nevyhovel žiadosti žalobkyne dôvodiac tým, že podľa stanoviska úradu č. NZ1/OPPnKŤZP/PČ/SOC/2016/59430 zo dňa 20.06.2016 zostáva v platnosti komplexný posudok žalovaného č. UPS/US1/SSVOPPKPC1/SOC/2015/10126 zo dňa 02.12.2015, v ktorom nebola navrhnutá žiadna forma kompenzácie.

2. Proti prvostupňovému rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie namietajúc, že vyjadrenia v prvostupňovom rozhodnutí sú v rozpore s odbornými nálezmi ortopéda zo dňa 27.04.2016 a neurológa zo dňa 28.04.2016 a tiež v ňom absentuje spracovanie vyjadrenia gynekológa. Taktiež namietala spôsob použitých informácií z dokladovaných zdravotných nálezov v prvostupňovom rozhodnutí.

3. Žalovaný rozhodnutím č. UPS/US1/SSVOPPKPC2/SOC/2016/8535/Dan zo dňa 29.09.2016 (ďalej aj

len „napadnuté rozhodnutie žalovaného“) zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil prvostupňové rozhodnutie. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa napriek subjektívnemu vyjadreniu nie je objektívne odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, a preto jej nebol v komplexnom posudku navrhnutý peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. Posúdenie odkázanosti je v zmysle zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj len „zákon č. 447/2008 Z. z.“) v kompetencii posudkového lekára príslušného správneho orgánu, ktorý v odvolacom konaní posúdil zdravotný stav žalobkyne podľa predloženej zdravotnej dokumentácie a odborných lekárskeho nálezov.

II.

4. Žalobkyňa podala proti napadnutému rozhodnutiu žalovaného správnu žalobu podľa tretej hlavy piatej časti zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „SSP“). Krajský súd rozsudkom č. k. 19Sa/40/2016-65 zo dňa 28.03.2017 zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalobkyňa nepriznal právo na náhradu trov konania. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že správne orgány sa po posúdení relevantných lekárskeho nálezov pri svojom rozhodovaní nevysporiadali dostatočne s lekárskou správou všeobecného lekára pre dospelých zo dňa 03.05.2016, v ktorom sa uvádza inkontinencia moču ako aj s gynekologickým nálezom zo dňa 03.05.2016, v ktorom uviedol gynekológ, že u pacientky ide o „incontinentio urinae“ III. stupňa a odporúča hygienické pomôcky pri močovej inkontinencii. Správne orgány pri posudzovaní zdravotného stavu žalobkyne nezohľadnili všetky podklady potrebné pre riadne rozhodnutie vo veci a iba skonštatovali, že k uvedenému záveru nie sú v spise potrebné podklady, a to urodynamické vyšetrenie, prípadne plauzibilné vyšetrenie. Pokiaľ jej všeobecný ošetrojúci lekár uviedol takéto zdravotné postihnutie, bolo potrebné, aby posudkový lekár požiadal ošetrojúcu lekárku žalobkyne MUDr. S. o zaslanie odborného stanoviska k tejto diagnóze, nakoľko aj zo správy gynekológa vyplýva, že žalobkyňa používa hygienické pomôcky pri močovej inkontinencii a v takomto prípade je potrebné skúmať, na základe čoho uviedli obidvaja lekári inkontinenciu moču. Napriek tomu si posudkoví lekári urobili vlastný záver o veciach, o ktorých nemali predložené podklady. Na základe uvedeného je zrejmé, že posudkoví lekári rozhodli na základe neúplného zistenia zdravotného stavu. Odpovede na otázky týkajúce sa inkontinencie žalobkyne sú podľa názoru krajského súdu podstatné na objektívne posúdenie jej celkového zdravotného stavu, a preto bude potrebné si dodatočne vyžiadať odpovede na tieto otázky v zmysle § 11 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z. z..

5. V predmetnej veci posudkový lekár žalovaného takto nepostupoval a zdravotný stav žalobkyne posúdil dňa 10.08.2016 napriek tomu, že v predloženej zdravotnej dokumentácii sa nachádzali nezrovnalosti znemožňujúce správne posúdenie. Pokiaľ posudkový lekár žalovaného konštatoval, že nebolo dokumentované plauzibilné vyšetrenie, ktoré by objektivizovalo inkontinenciu moču a stolice vrátane určenia stupňa poruchy, hoci zo správy všeobecného lekára žalobkyne ako aj z nálezu gynekológa sa inkontinencia uvádza, bolo potrebné tieto nezrovnalosti odstraňovať a doplniť dokazovanie.

6. Krajský súd sa stotožnil s názorom žalovaného, že predmetom súdneho prieskumu nemôžu byť rozhodnutia vydané v roku 2010, na ktoré poukazovala žalobkyňa, keď rozhodnutím zo dňa 16.06.2010 bolo vyhovelé jej žiadosti o parkovací preukaz z dôvodu, že je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom a ďalším rozhodnutím zo dňa 26.01.2011 jej bol parkovací preukaz odňatý.

7. Krajský súd ďalej konštatoval, že v ďalšom konaní bude úlohou žalovaného opätovne rozhodnúť o odvolaní žalobkyne proti prvostupňovému rozhodnutiu. Z dikcie § 59 ods. 1, 2 správneho poriadku je zrejmé, že žalovaný má rozsiahle oprávnenia nielen čo do rozsahu prieskumnej činnosti, ale aj vo vzťahu k spôsobu rozhodnutia o odvolaní. Odvolanie je vybudované na apelačnom princípe a druhostupňový správny orgán je oprávnený rozhodnúť vo veci, pričom nie je viazaný závermi prvostupňového

správneho orgánu ani dôvodmi uvedenými v odvolaní. V tejto súvislosti krajský súd opätovne poukázal na zistenie posudkového lekára žalovaného zo dňa 10.08.2016, z ktorého vyplýva, že v predloženej zdravotnej dokumentácii nie je preukázaná inkontinencia moču, hoci v správe jej ošetrojúceho lekára aj gynekológa je takéto zdravotného postihnutie uvádzané.

8. Z komplexného posudku žalovaného zo dňa 14.09.2016 vyplýva, že žalobkyňa sa považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, je odkázaná na sprievodcu a nie je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Pokiaľ sa preukáže, že je schopná cestovať prostriedkami verejnej hromadnej dopravy len v sprievode inej osoby, je potrebné napadnuté rozhodnutie žalovaného riadne odôvodniť. Úlohou žalovaného v ďalšom konaní bude po opätovnom posúdení vyhotoviť nový posudok a vo veci opätovne rozhodnúť, svoje závery náležite odôvodniť a vysporiadať sa so všetkými námietkami žalobkyne.

9. Krajský súd je toho názoru, že o žiadosti žalobkyne o poskytnutie peňažného príspevku bude možné rozhodnúť až po riadnom prešetrení jej zdravotného stavu tak, aby bolo možné riadne zistiť jeho obmedzenia, ktoré vznikli v súvislosti so stupňom závažnosti inkontinencie. Potenciálnu inkontinenciu je správny orgán povinný detailne skúmať v kontexte § 14 ods. 6 písm. c/ zákona č. 447/2008 Z. z. ako „inú situáciu“.

III.

10. Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný (sťažovateľ) v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť navrhujúc, aby kasačný súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietal, že krajský súd nesprávne právne posúdil vec a nestotožnil sa s právnym názorom uvedeným v odsekoch 20 až 28 rozsudku krajského súdu. Sťažovateľ požiadal o vyjadrenie k rozsudku krajského súdu odbor peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností, ktorý listom zo dňa 13.06.2016 poskytol stanovisko, ktoré sťažovateľ pripojil ku kasačnej sťažnosti. Z priloženého stanoviska vyplýva, že inkontinencia moču predstavuje vo väčšine prípadov dlhodobý problém, ktorý v najvyššom stupni poruchy funkcie je závažným problémom. Je nepravdepodobné, aby o takomto probléme nebol informovaný ošetrojúci lekár pacienta, v danom prípade praktický lekár MUDr. Hríbková. Z dokumentácie vyplýva, že jediná zmienka o tomto probléme je záznam o gynekologickom vyšetrení zo dňa 03.05.2016, ktorý má dva riadky: „udáva unikanie moču pri kašli, kýchaní a pod., tiež máva pocity urgencie, moč unika občas aj v polohe v leže...“. Z uvedeného vyplýva, že na základe údajov pacientky je stanovená závažná komplikácia zdravotného stavu. Nie je záznam o návrhu riešenia vážneho problému, akým je inkontinencia moču v danom stupni. Riešením sú možnosti liečby, ktoré by v prípade zodpovedného posúdenia danej poruchy mali nasledovať. Bez týchto krokov nie je možné hodnotiť stanovenú diagnózu ako exaktne stanovený stav a stupeň.

11. Sťažovateľ nesúhlasil s konštatovaním krajského súdu v odseku 20 rozsudku, že v danom prípade bolo potrebné, aby posudkový lekár požiadal ošetrojúcu lekárku žalobkyne MUDr. S. o zaslanie odborného stanoviska k uvádzanej diagnóze. Posudkový lekár nežiadal MUDr. S. o odborné stanovisko, lebo na odborné posúdenie nemá odbornú kvalifikáciu ani príslušné inštrumentárium.

12. Posudkový lekár vo svojom stanovisku uviedol, že ani exaktne stanovenie diagnózy - inkontinencia moču III. stupňa nie je dôvod pre pozitívne posúdenie odkázanosti na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom (fyzická osoba s ochranným prostriedkom - plienkou je spôsobilá absolvovať prepravu prostriedkami verejnej hromadnej prepravy).

13. Nie je úlohou posudkového lekára určovať smerovanie, rozsah diagnostických a liečebných postupov. Nie je predstaviteľné v bežnej medicínskej praxi, aby posudkový lekár poučal odborného lekára špecialistu a určoval tieto procesy. Tak ako je určené v § 11 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z. z., pri výkone lekárskej posudkovej činnosti vychádza posudkový lekár z aktuálneho lekárskeho nález, ak je lekársky nález neúplný. Ani exaktne dokumentovaná, t. j. vyšetrená a primerane liečená porucha vyprázdňovania močového mechúra nie je v ilustrovanom prípade dôvodom pre priznanie odkázanosti na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Z uvedeného vyplýva, že nebol dôvod trvať na

ďalších doplňujúcich odborných vyšetreniach. Sťažovateľ mal za to, že postupoval v súlade so zákonom, pričom jeho rozhodnutie vychádzalo zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci.

IV.

14. Žalobkyňa vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žiadala, aby kasačný súd potvrdil rozsudok krajského súdu. Namietala, že údaje uvádzané sťažovateľom sú účelové, vytrhnuté z kontextu žaloby a opakujúce sa. Podľa jeho vyjadrenia je jediným problémom iba inkontinencia moču III. stupňa, avšak ďalšie lekárske nálezy, ktoré podporujú rozhodnutie krajského súdu, sú schválne neuvádzané. Posudkový lekár nemá kompetenciu prehodnocovať inkontinenciu moču z III. na II. stupeň, má naopak zákonnú povinnosť vyžiadať si chýbajúce lekárske nálezy, pokiaľ sú pre rozhodnutie potrebné.

15. Mala za to, že postupom a rozhodnutím úradu a žalovaného boli porušené jej práva, ktoré jej garantuje Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím a boli porušené ustanovenia zákona č. 447/2008 Z. z.. Tvrdenie žalobkyne podporujú aj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžo/89/2014 a 7Sžo/31/2015. Žalobkyňa žiadala o posúdenie inou posudkovou komisiou a o vylúčenie lekárky v zmysle § 9 správneho poriadku pre zaujatosť, čo sťažovateľ do dnešného dňa neriešil.

16. Za účelom posúdenia situácie žalobkyne vykonala Komisia pre telesne postihnutých osobnú návštevu jej domácnosti dňa 04.11.2016 a vypracovala stanovisko č. KZP/0293/2016/02R zo dňa 01.02.2017, ktoré zaslala v prílohe. Komisia konštatovala, že boli porušené práva žalobkyne a orgány verejnej správy nedostatočne posúdili jej situáciu.

V.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 455 SSP a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalovaného (sťažovateľa) je nedôvodná.

18. Predmetom konania bolo posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného o nepriznaní peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla.

19. Nebolo sporné, že žalobkyňa je občanom s ťažkým zdravotným postihnutím. Spornou sa v konaní stala otázka, či zistené zdravotné postihnutie žalobkyne má taký sociálny dôsledok, že v oblasti mobility a orientácie je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom.

20. V zmysle § 38 ods. 1 písm. b/ bod 2. zákona č. 447/2008 Z. z. možno peňažný príspevok poskytnúť len v prípade, ak ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím a komplexný posudok o jej zdravotnom stave obsahuje záver, že žiadateľ o príspevok je odkázaný na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom.

21. Podľa § 14 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z., fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, ak nie je schopná na rovnakom základe s ostatnými fyzickými osobami a pri rešpektovaní jej prirodzenej dôstojnosti premiestniť sa k vozidlu verejnej hromadnej dopravy osôb a k prostriedku železničnej dopravy a späť, nastupovať do vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a do prostriedku železničnej dopravy, udržať sa v ňom počas jazdy a vystupovať z vozidla verejnej hromadnej dopravy osôb a z prostriedku železničnej dopravy alebo zvládnuť z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia inú situáciu vo vozidle verejnej hromadnej dopravy osôb a v prostriedku železničnej dopravy najmä z dôvodu poruchy správania pri duševných ochoreniach, vertebrobasilárnej insuficiencie s ťažkými závratmi, straty dvoch končatín, kardiopulmonálnej nedostatočnosti ťažkého stupňa alebo ťažkej poruchy sfinkterov.

22. Podkladom rozhodnutia o peňažnom príspevku je komplexný posudok (§ 55 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z.) vypracovaný na účely kompenzácie podľa § 11 ods. 11 citovaného zákona, ktorý musí podľa § 13 ods. 9 zákona č. 447/2008 Z. z. obsahovať záver, či fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom. Lekársky posudok vypracúva posudkový lekár, ktorý pri vykonávaní lekárskej posudkovej činnosti spolupracuje s lekárom so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore a sociálnym pracovníkom príslušného orgánu.

23. V prejednávanej veci bolo podkladom pre vydanie prvostupňového rozhodnutia stanovisko úradu č. NZ1/OPPnKŤZP/PČ/SOC/2016/59430 zo dňa 20.06.2016, podľa ktorého zostal v platnosti komplexný posudok č. UPS/US1/SSVOPPKPC1/SOC/2015/10126 zo dňa 02.12.2015, v zmysle ktorého sa žalobkyňa považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím s mierou funkčnej poruchy 50 %, ale žiadna forma kompenzácie jej nebola v komplexnom posudku navrhnutá, nakoľko nie je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom.

24. Žalovaný pred vydaním napadnutého rozhodnutia doplnil dokazovanie o komplexný posudok č. UPS/US1/SSVOPPKPC1/2016/8649 zo dňa 14.09.2016, ktorého podkladom bol lekársky posudok zo dňa 10.08.2016. Posudkový lekár citoval zdravotnú dokumentáciu žalobkyne: MUDr. S. zo dňa 03.05.2016, MUDr. K. ml. zo dňa 10.06.2015, prof. MUDr. K., CSc. zo dňa 15.06.2015 a 28.04.2016, MUDr. S. zo dňa 03.05.2016, MUDr. K. PhD. zo dňa 27.04.2016 konštatujúc, že „v terajšom posudzovaní vychádzame z posledných dvoch (tak ako v predošlom roku 2015) precízne vypracovaných odborných stanovísk - ortopedické a neurologické vyšetrenie (neurologický nález je identický s nálezom z roku 2015)... Neposudzuje sa subjektívny pocit bolesti, ale objektívne dokumentovaná porucha funkcie jednotlivých orgánov alebo orgánových skupín tak ako je uvedené v prílohe č. 3 zákona č. 447/2008 Z. z.. Za vedúci problém považujeme poruchu hybnosti na základe vrodenej poruchy nervov ľavej dolnej končatiny, toto funkčné poškodenie hodnotíme na hornej hranici rozpätia - 40 % ... sme vzhľadom na poškodenie chrčtice zvýšili (tak ako to pripúšťa zákon) o 10 %.“ V súvislosti s inkontinenciou posudkový lekár uviedol, že u žalobkyne „nebolo dokumentované plauzibilné vyšetrenie (tak ako je správne uvedené v prvostupňovom posudku), ktoré by objektivizovalo inkontinenciu moču a stolice - vrátane určenia stupňa poruchy.“

25. Žalobkyňa v konaní predložila lekársky nález od gynekológa MUDr. S. zo dňa 03.05.2016 so záverom: „incontinentio urinae III. st.“. Vzhľadom na to, že žalobkyňa v konaní produkovala takýto dôkaz, bolo povinnosťou žalovaného a jeho posudkového lekára sa aj s týmto nálezom vo svojom posudku vysporiadať. Odvolací súd sa stotožnil s tvrdením krajského súdu, že napadnuté rozhodnutie žalovaného nie je v tomto smere odôvodnené. Posudkový lekár žalovaného sa v komplexnom posudku o uvedenom náleze síce zmienil, ale neodôvodnil, prečo záver o inkontinencii moču a stolice nepovažoval za objektivizovaný. Namietaný nález je potrebné vyhodnotiť čo do jeho vplyvu na odkázanosť na individuálnu prepravu v intenciách príslušných zákonných ustanovení a zvládnutie inej situácie v hromadnej doprave. Bez takého vyhodnotenia nemožno dospieť k záveru, že správna úvaha vychádza z úplne zisteného skutkového stavu a má za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok dôvodov.

26. Úlohou súdu (a v správnom konaní úlohou rozhodujúceho správneho orgánu) je okrem iného vyhodnotiť úplnosť a presvedčivosť lekárskeho posudku, a keďže v komplexnom posudku, ktorý bol podkladom napadnutého rozhodnutia žalovaného, neboli vyhodnotené všetky zásadné lekárske nálezy, nemožno ho považovať za úplný a presvedčivý.

27. Ak mal žalovaný pochybnosti o správnosti diagnostického záveru vyplývajúceho z predloženého lekárskeho nálezu a považoval za potrebné overiť objektivnosť alebo úplnosť tohto diagnostického záveru, mal vykonať posúdenie zdravotného stavu v prítomnosti žalobkyne. Za účelom riadneho posúdenia zdravotného stavu ju mal v zmysle § 11 ods. 9 zákona č. 447/2008 Z. z. predvolať a vykonať posúdenie v jej prítomnosti, čím by vylúčil pochybnosti o správnosti diagnostického záveru vyplývajúceho z predložených lekárskeho nálezu, predovšetkým z lekárskeho nálezu gynekológa. Aj napriek tomu, že žalobkyňa nepožiadala písomne o posúdenie zdravotného stavu, tak z dôvodu jej

nespokojnosti so závermi komplexného posudku, ako aj z dôvodu existencie pochybností posudkového lekára o objektívnosti gynekologického vyšetrenia, mala byť predvolaná a posudkový lekár mal posúdiť jej zdravotný stav v jej prítomnosti.

28. Z vyššie uvedených dôvodov považoval kasačný súd rozsudok krajského súdu za súladný so zákonom, a preto kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

29. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP nepriznal a žalobkyni ich nepriznal, pretože jej žiadne trovy v kasačnom konaní nevznikli.

30. Tento rozsudok kasačného súdu bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.